

Centraal Planbureau

CPB Notitie | 21 september 2016

Ex-ante budgettaire effecten tegenbegroting 2017 Partij Van Vliet

*Op verzoek van de Partij
Van Vliet*

CPB Notitie

Aan: Tweede Kamerfractie Partij Van Vliet

Centraal Planbureau

Van Stolkweg 14
Postbus 80510
2508 GM Den Haag

T (070)3383 380
I www.cpb.nl

Contactpersoon

Wim Suyker
Krista Hoekstra
Maurits van Kempen

Datum: 21 september 2016

Betreft: Ex-ante budgettaire effecten tegenbegroting Partij Van Vliet

Partij Van Vliet buigt in zijn tegenbegroting voor 2017 per saldo 1,9 mld euro om, met name op sociale zekerheid en internationale samenwerking. Partij Van Vliet trekt extra geld uit voor met name een investeringsfonds voor energie, infrastructuur en digitalisering en bezuinigt vooral op de zorgtoeslag. De partij verlicht de EMU-relevante lasten met 1,6 mld euro. Vooral de lasten op arbeid worden verlaagd. Partij Van Vliet verbetert in zijn tegenbegroting het EMU-saldo in 2017 ex ante met 0,4 mld euro ten opzichte van de Macro Economische Verkenning (MEV).

1 Inleiding

Het CPB heeft op verzoek van Partij Van Vliet de ex-ante budgettaire effecten in 2017 van een aantal wijzigingsvoorstellen voor de begroting 2017 bezien. De door het CPB gehonoreerde maatregelen worden in deze notitie gepresenteerd. Uitgangspunt vormen de kabinetsvoorstellen in de Miljoenennota 2017, zoals deze door het CPB in de Macro Economische Verkenning 2017 zijn verwerkt.¹

Wijzigingsvoorstellen in de tegenbegroting worden afgezet tegen het huidige voorgenomen beleid. Het terugdraaien van een ombuiging van het kabinet betekent daarom een intensivering. Deze notitie presenteert zoals gebruikelijk alleen de ex-ante budgettaire effecten voor 2017.² Voor berekeningen van de korte termijn macro-

¹ Zie de bijlage beleidsuitgangspunten in CPB, 2016, *Macro Economische Verkenning 2017* ([link](#))

² De ex-ante effecten zijn exclusief de budgettaire effecten als gevolg van de macro-economische doorwerking, maar inclusief de eerste-ordegedragseffecten. Dit betekent bijvoorbeeld dat de extra belastinginkomsten door het verhogen van lerarensalarissen niet zijn inbegrepen. Het betekent ook dat directe weglekeffecten van belastingmaatregelen wel zijn inbegrepen. Deze definitie van ex-ante effecten is conform het recente advies van de Studiegroep Begrotingsruimte over de budgettaire omgang met gedragseffecten.

economische en koopkrachteffecten ontbreekt de tijd. De rapportage richt zich op maatregelen met een budgettaire beslag van minimaal 100 mln euro in 2017.³

Een tegenbegroting bestaat uit een aantal wijzigingsvoorstellen op de plannen van het kabinet voor het komend begrotingsjaar. Een onderdeel van de beoordeling in de voorliggende analyse is de toets of maatregelen een budgettaire opbrengst hebben in 2017. Voorstellen die vanaf het hoofdbesluitvormingsmoment van het kabinet in het voorjaar niet meer ingevoerd kunnen worden in 2017, zijn niet meegenomen in de analyse.⁴

2 Wijzigingsvoorstellen

Deze paragraaf geeft een gedetailleerd overzicht van de door Partij Van Vliet voorgestelde maatregelen en hun effecten op de overheidsfinanciën. De bedragen zijn ex ante, in prijzen 2016 en betreffen allemaal afwijkingen ten opzichte van het basispad zoals weergegeven in de MEV 2017.⁵ Maatregelen die nieuw kabinetsbeleid terugdraaien zijn te herkennen aan de benaming ‘Terugdraaien: ...’.⁶

2.1 Uitgaven

Partij Van Vliet buigt per saldo 1,9 mld euro om op de collectieve uitgaven. Tabel 1 geeft een overzicht.

Defensie

- Partij Van Vliet verhoogt de uitgaven aan defensie met 0,4 mld euro. (Van_Vliet_005_a)

Onderwijs

- Partij Van Vliet bezuinigt 0,3 mld euro op de lumpsumfinanciering van het primair en voortgezet onderwijs. (Van_Vliet_021_a)
- Partij Van Vliet draait de verhoging van de onderwijsuitgaven terug. Dit is een ombuiging van 0,2 mld euro. (Van_Vliet_044)

³ Deze numerieke ondergrens is evenals bij de doorrekening van de verkiezingsprogramma's ingesteld om de doorrekening binnen een korte periode mogelijk te maken, zie p. 2 in CPB, 2013, *Vernieuwing doorrekening verkiezingsprogramma's: Evaluatie 'Keuzes in Kaart 2013-2017'*, CPB Notitie, 26 november 2013. ([link](#))

⁴ Uitvoerbaar betekent dat het wijzigingsvoorstel niet strijdig is met juridische verplichtingen of internationale afspraken, het wetgevingsproces tijdig kan worden afgerond en de uitvoeringsorganisatie de noodzakelijke aanpassingen op tijd kan afronden. Voorbeelden van maatregelen die op korte termijn niet meer haalbaar zijn: invoering van nieuwe belastingen, complexe aanpassingen zoals nieuwe afbouw- of aftoppingsgrenzen, stelselwijzigingen en voorstellen waarvoor een lang wetgevingstraject nodig is.

⁵ Bedragen in tabellen lijken soms niet precies op te tellen. Dit heeft te maken met afronding op 0,1 mld euro.

⁶ Voor deze maatregelen wordt niet de ondergrens van 100 mln euro gehanteerd, omdat de budgettaire beslagen reeds bekend zijn.

Zorg

- Partij Van Vliet bespaart in 2017 0,2 mld euro door een herberekening van de limieten in het Geneesmiddelvergoedingssysteem.⁷ (Van_Vliet_022)
- Partij Van Vliet verkleint het basispakket met 0,2 mld euro door het niet meer vergoeden van antidepressiva en neusspray voor allergiepatiënten. (Van_Vliet_023)

Sociale zekerheid

- Partij Van Vliet beperkt (de doelgroep van) de zorgtoeslag. Dit is een ombuiging van 0,7 mld euro. (Van_Vliet_027)
- Partij Van Vliet draait het uitstellen van de ombuiging op de huurtoeslag terug. Dit is een bezuiniging van 0,4 mld euro. (Van_Vliet_048)
- Partij Van Vliet draait de verlaging van het kopje op de normhuur van de huurtoeslag terug. Dit is een ombuiging van 0,2 mld euro. (Van_Vliet_038)
- Partij Van Vliet draait de verhoging van het kindgebondenbudget terug. Dit is een ombuiging van 0,1 mld euro. (Van_Vliet_037)

Overdrachten aan bedrijven

- Partij Van Vliet verhoogt de uitgaven met 1 mld euro ten behoeve van een investeringsfonds voor investeringen op het gebied van energie, infrastructuur en digitalisering. (Van_Vliet_004)
- Partij Van Vliet bezuinigt 15% op uitgaven aan de WBSO. Werkgevers ontvangen hierdoor 0,2 mld euro minder loonkostensubsidies voor spoorwerk en ontwikkeling. (Van_Vliet_018)
- Partij Van Vliet draait de verhoging van de WBSO terug. Dit is een ombuiging van 0,1 mld euro. (Van_Vliet_042)
- Partij Van Vliet buigt 0,1 mld euro om op het gebied van subsidies. Het betreft een algemene subsidietaakstelling en gaat daarmee niet alleen om subsidies naar bedrijven, maar ook om subsidies naar bijvoorbeeld het maatschappelijke middenveld. (Van_Vliet_024)

Internationale samenwerking

- Partij Van Vliet vermindert de uitgaven aan ontwikkelingshulp (ODA) in 2017 met 0,4 mld euro. (Van_Vliet_020)
- Partij Van Vliet verlaagt de non-ODA uitgaven (exclusief defensie) met 0,2 mld euro. (Van_Vliet_028)

⁷ Zie *Zorgkeuzes in Kaart: Technische uitwerking van alle afzonderlijke beleidsopties*, p.138-140. Vanwege de beperkte voorbereidingstijd is de besparing iets lager dan bij ZiK_066 is aangegeven; zorgverzekeraars kunnen de aanpassing waarschijnlijk niet volledig meenemen in de contractering voor 2017.

Tabel 1 **Uitgaven in 2017, ex ante, mld euro**

Maatregel (-) betekent EMU-saldo verbeterend, (+) betekent EMU-saldo verslechterend.	Bedrag
Defensie	0,4
Intensiveren defensie (Van_Vliet_005_a)	0,4
Onderwijs	-0,5
Korting op lumpsumfinanciering primair en voortgezet onderwijs (Van_Vliet_021_a)	-0,3
Terugdraaien: verhoging onderwijsuitgaven (Van_Vliet_044)	-0,2
Zorg	-0,4
Herberekenen limieten Geneesmiddelvergoedingssysteem (Van_Vliet_022)	-0,2
Inperking verzekerd pakket (Van_Vliet_023)	-0,2
Sociale zekerheid	-1,4
Taakstellend beperken zorgtoeslag (Van_Vliet_027)	-0,7
Terugdraaien: uitstel ombuiging huurtoeslag (Van_Vliet_048)	-0,4
Terugdraaien: verlaging kopje op normhuur huurtoeslag (Van_Vliet_038)	-0,2
Terugdraaien: verhoging kindgebondenbudget (Van_Vliet_037)	-0,1
Overdrachten aan bedrijven	0,6
Intensivering investeringsfonds voor energie, infrastructuur en digitalisering (Van_Vliet_004)	1,0
Bezuiniging WBSO (Van_Vliet_018)	-0,2
Terugdraaien: verhoging WBSO (Van_Vliet_042)	-0,1
Algemene taakstelling op subsidies (Van_Vliet_024)	-0,1
Internationale samenwerking	-0,6
Bezuiniging ontwikkelingssamenwerking (Van_Vliet_020)	-0,4
Verlagen uitgaven internationale samenwerking, non ODA (Van_Vliet_028)	-0,2
Totaal	-1,9

2.2 Lasten

Partij Van Vliet verlicht de EMU-relevante lasten netto met 1,6 mld euro. Tabel 2 geeft een overzicht van de fiscale maatregelen van Partij Van Vliet. Het gaat hier om de beleidsmatige lastenontwikkeling op EMU-basis (blo). De verlichting is de optelsom van een verlichting van 1 mld euro voor bedrijven en een verlichting van 0,6 mld euro voor gezinnen.

Inkomen en arbeid

- Partij Van Vliet schrapt de afbouw van de arbeidskorting voor hogere inkomens. Dit betekent een lastenverlichting van 2,5 mld euro. Deze maatregel leidt tot verschillen tussen de voorlopige en definitieve aanslag voor een grote groep mensen. Hoewel deze maatregel technisch mogelijk is, voorziet de Belastingdienst forse uitvoeringsproblemen. (Van_Vliet_002)
- Partij Van Vliet schaft de Wet Hillen af. Dit is een lastenverzwaring van 0,7 mld euro. Deze maatregel leidt tot verschillen tussen de voorlopige en definitieve aanslag voor een grote groep mensen. Hoewel deze maatregel

technisch mogelijk is, voorziet de Belastingdienst forse uitvoeringsproblemen. (Van_Vliet_006)

- Partij Van Vliet draait de verlaging van de maximale arbeidskorting en de verlaging van de afbouwgrens van de arbeidskorting in de inkomstenbelasting terug. Dit is een lastenverlichting van 0,5 mld euro. (Van_Vliet_036)
- Partij Van Vliet schaft de giftenaftrek af. Dit is een lastenverzwaring van 0,4 mld euro. Deze maatregel leidt tot verschillen tussen de voorlopige en definitieve aanslag voor een grote groep mensen. Hoewel deze maatregel technisch mogelijk is, voorziet de Belastingdienst forse uitvoeringsproblemen. (Van_Vliet_007)
- Partij Van Vliet beperkt de 30%-regeling en de regeling extraterritoriale kosten tot de Balkenendenorm. Dit is een lastenverzwaring voor gezinnen van 0,2 mld euro. (Van_Vliet_019)
- Partij Van Vliet draait de beperking van de verhoging van het eindpunt van de 3e schijf van de inkomstenbelasting terug. Dit is een lastenverlichting van 0,1 mld euro. (Van_Vliet_035)
- Partij Van Vliet draait de reservering voor specifieke lastenverlichting bij burgers terug. Dit is een lastenverzwaring van 0,1 mld euro. (Van_Vliet_041)

Vermogen en winst

- Partij Van Vliet verlaagt de verhuurderheffing met 0,9 mld euro. Dit is een lastenverlichting voor woningcorporaties. (Van_Vliet_001)
- Partij Van Vliet verlaagt de tarieven van beide schijven in de vennootschapsbelasting met 1%-punt. Dit leidt tot een lastenverlichting van 0,6 mld euro. (Van_Vliet_003)
- Partij Van Vliet schaft de faciliteiten in de successiewet voor schenkingen aan algemeen nut beogende instellingen af. Dit is een lastenverzwaring van 0,2 mld euro. (Van_Vliet_014)

Milieu

- Partij Van Vliet schaft de VAMIL, de EIA en de MIA af. De lasten voor bedrijven nemen toe met 0,3 mld euro. (Van_Vliet_017)
- Partij Van Vliet verlaagt de accijnzen op diesel en LPG. Dit is een lastenverlichting voor gezinnen en bedrijven van 0,2 mld euro. (Van_Vliet_031)
- Partij Van Vliet schaft de heffingskorting en de vrijstelling groen beleggen af. Dit is een lastenverzwaring van 0,1 mld euro voor gezinnen. (Van_Vliet_016)

Overig

- Partij Van Vliet schaft het verlaagde tarief op kermissen, attractieparken, sportwedstrijden, circussen, bioscopen, theater, concerten, bibliotheken en musea af. Dit is een lastenverzwaring voor gezinnen en bedrijven van 0,9 mld euro. (Van_Vliet_010)
- Partij Van Vliet schaft de vrijstellingen in de omzetbelasting voor sportclubs, post, vakbonden, werkgeversorganisaties, politieke partijen, kerken en

fondsenwerving af. Dit is een lastenverzwaring van 0,3 mld euro.
(Van_Vliet_013)

Tabel 2 EMU-relevante lastenmutaties in 2017, ex ante, mld euro

Maatregel (-) betekent EMU-saldo verslechterend, (+) betekent EMU-saldo verbeterend.	Bedrag
Inkomen en arbeid	-1,8
Schrappen afbouw arbeidskorting (Van_Vliet_002)	-2,5
Afschaffen aftrek geen of geringe eigenwoningschuld (Hillen) (Van_Vliet_006)	0,7
Terugdraaien: verlagen maximale arbeidskorting, verlagen afbouwgrens (Van_Vliet_036)	-0,5
Afschaffen Giftenaftrek (Van_Vliet_007)	0,4
Beperken 30%-regeling tot de Balkenendenorm (Van_Vliet_019)	0,2
Terugdraaien: beperken verhoging eindpunt 3e schijf (Van_Vliet_035)	-0,1
Terugdraaien: reservering voor specifieke lastenverlichting bij burgers (Van_Vliet_041)	0,1
Vermogen en winst	-1,3
Verlagen verhuurderheffing (Van_Vliet_001)	-0,9
Verlagen vennootschapsbelasting (Van_Vliet_003)	-0,6
Afschaffen faciliteiten successiewet algemeen nut beogende instellingen (Van_Vliet_014)	0,2
Milieu	0,3
Afschaffen VAMIL, EIA, MIA (Van_Vliet_017)	0,3
Verlagen accijnzen diesel en LPG (Van_Vliet_031)	-0,2
Afschaffen heffingskorting en vrijstelling groen beleggen (Van_Vliet_016)	0,1
Overig	1,2
Deels afschaffen verlaagd tarief omzetbelasting (Van_Vliet_010)	0,9
Afschaffen vrijstellingen omzetbelasting (Van_Vliet_013)	0,3
Totaal lastenmaatregelen (blo)	-1,6
w.v. gezinnen	-0,6
bedrijven	-1,0

3 Ex-ante effect EMU-saldo

De wijzigingsvoorstellen van Partij Van Vliet impliceren 3,3 mld euro aan ombuigingen op de collectieve uitgaven. Hiertegenover staan 1,4 mld euro aan intensiveringen. Daarnaast dalen de EMU-relevante lasten met 1,6 mld euro.

Tabel 3 Ex-ante effecten op EMU-saldo

(-) betekent EMU-saldo verslechterend, (+) betekent EMU-saldo verbeterend.	Mld euro	%bbp
Uitgaven	1,9	
EMU-relevante lasten	-1,6	
Ex-ante effect op EMU-saldo	0,4	0,0

In de Macro Economische Verkenning 2017, waarin de kabinetsvoorstellen uit de Miljoenennota zijn verwerkt, is een EMU-saldo van -0,7% bbp gerapporteerd voor 2017. Ex ante leiden de voorstellen van Partij Van Vliet tot een verbetering van dit saldo met afgerond 0,4 mld euro, ofwel 0% bbp. Het ex-post effect op het saldo, dus inclusief in- of uitverdieneffecten als gevolg van de macro-economische doorwerking van de maatregelen, is niet berekend.

Dit is een uitgave van:

Centraal Planbureau
Van Stolkweg 14
Postbus 80510 | 2508 GM Den Haag
T (070) 3383 380

info@cpb.nl | www.cpb.nl

September 2016